ACC. N:R. 5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
I

Landskap: Småland
Härad: Östra
Socken: Tänum
Uppteckningsår: 1935

Upptecknat av: Knut Dahlin
Adress: Eslöv
Berättat av: Sven Johan Johansson
Född år 1876 i Tänum.

Uppteckningen rör Landbruket under elvarbets-
år i slutet av 1800-talet.

Sagesmannen är landbrukaren och kyrkovärden Sven Johan Johansson, Nerrby, Aracke, Tänum. Han är född den 5/6 1876 i Tänum, där han vistats hela sitt liv. Han är en belevad och skicklig man, som innehar flera förtroendeuppdrag. Personligen är han mycket tystlåtsk, förbindlig-ingivande och tillmötesgående. Han är liksom flertalet trakten en strängt religiös man, och delar sitt intresse mellan kyrkan, där han är kyrkvärd och frikyrkan, för vars minsion han

Skriv endast på denna sida!

110 sv. d.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

har ett livligt intresse */ Han äger en varm, frodig och rättfram humor och väjer icke för överdrivna gester och kraftuttryck. Hans sympatiska humor och rättframhet göra honom givetvis sympatisk och lättsam som sagesman, helst som han har mycket lätt för att skryta sig. Man kan knappt bygga lika på vad han har att förtälja.

Sven Johan Johansson berättar följande ***/ om jordbruket i sin ungdom alltså i slutet av 1800-talet. Han följe därvid gårdens liv och arbete under ett helt arbetsår från vår till vinter:

— — — — —

*/ Detta starka intresse har han av allt att döma fått i sitt varma religiösa föräldrahem. Hans moder är änkefru Christina Jonsson.

**/ Sagesmannen är fotograferad i bild nr 46 sid 10.

***/ Nyutskickaren bad sagesmannen berätta samma sak även efter det fotografier även nämnda föremål kunde företes. Detta framkommer på olika ställen i uppteckningarna.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
3

"Jasså, han vill särskilt veta det! Ja, då skall jag tala om, hur lantbruket gick till, då jag var ung.

I "forntiden" (för i tiden) var lantbruket inte så nimmt, som det är nu förtiden, kan veta. Då var det att stå i från alban till kvällen, och alltminst var det tal om någon 8-timmars-arbetsdag! Vi hade ju inte heller några sådana maskiner att tala om, då jag var grojk. Så det var slit och släp från morgon till kväll. Men vi brukade inte klaga så mycket då, som en hel del unga göra nuförtiden. Nej, man skall aldrig tygna ungen! Går det inte på ett vis, så går det på

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
4

ett annat, kan veta!

Ja, jag kan ju minnas så väl, hur det var på 1880-talet, då jag var pojke. Landbruket var som sagt annorlunda i "forntiden". Ja, odlingsföljden också, det stämmer nog. Man visste inte så mycket om landbruket som vad förfäderna, då nästan varje ung landbrukare gått genom landtmannaskola. Men gjorde, som förfäderna gjort, som man också med lite bättrade på litet här och var.

Vi kan börja med vårbruket, och sedan tala om hur resten av året förflöt. Han kan få några goda historier på samma gång, ja. Ja, jag ska se, vad jag kan komma ihåg. Kanske det inte blir mycket.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vekeräkningen
5

VÅRBRUKET

Förberedning.

5081. Nord Dalarna?
Tärnaby

Det var "slyng" (sed), att vi räknade vårbruket och en del av sommaren i veker. Ja, det hålla man ju med än i dag hos en hel del bönder. Vi räknade med 13 veker, och varje veka var lika lång som en vanlig veka. Sedan räknade vi bakåt ända ner till den 4-de veka. Den 13-de veken började på Vilhelmsdagen den 6:te april.

Då vekeräkningen log vid började förberedningen. Vi använde då mestadels "träpinnaharvar." Harven var gjord av ett stomme av älla bränder, eller som det också heter, "issar", som man tillverkat av starka trädgrenar. I varje bränd fanns det tre harvpinnar av trä

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

inborrade. Pinnarna voro av gran och ibland av ek. Om de gingo sönder, borrade man en ny i och satte in den i stället. Det finns en trägrinnare här nere i byn här på gården. Pinnarna äro dock inte runda som på de äldre harverna, utan de äro fyrkantiga. Själva trästommen ledade sig längs åsarna mitt över och genom ledden hade man sedan ett trä- eller järnstycke. Det fanns på varje sida om leden 8 åsar och 3 grinnar i varje ås, så det gjorde alltså "genejsi" 48 grinnar. Ja, det stämmer ja! Men här ja inte något multiplikationstabellen ännu! Ha, ha, ha, ha!

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Bild 1.

"Trājnmaharv" på Ingesmannens gård.

Harven är helt av trä med fyrhantiga, något tjocktiga harvgrimmar. Stolpen genom ledet är av järn.

Mått: H = 20 Br = 88 L. = 180.

Ägare: Sven Johan Andersson, Lantbrukare. Norrboda Bodarne Tåsinge

Ena hörnet av trājnmaharven hade man fästat en harvekrok. Det var metadels en tjätvväxt krok. Ena ändan på den hade man en järnkrok fäst. Oxarna knöpplades till harvekroken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
8

Harvekroken hade det goda med sig, att vi kunde gå upp och ner för jordstycket utan att behöva vända på harven, då vi skulle vända om. Medan man vände om, kopplade man med ett rask grepp av harvekroken från harven och fästade kroken i nästa ögonblick vid harvens motsatta ända. Det gick så fort att vi slutligen att stanna om. (Och det var ju god tid sedan vi fick den!) — Ja, här har vi en harvekrok. Som han ser är den tillverkad av bakåt formad med ett handtag, som man skulle gripa tag i, då man skulle vändas. Framtill är harvekroken försedd med en lång järnten, som man kopplade fast vid sele

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Lade man sprucken över "harvebrun", ja, det är trästommen, som längst ut förenas "årarna".

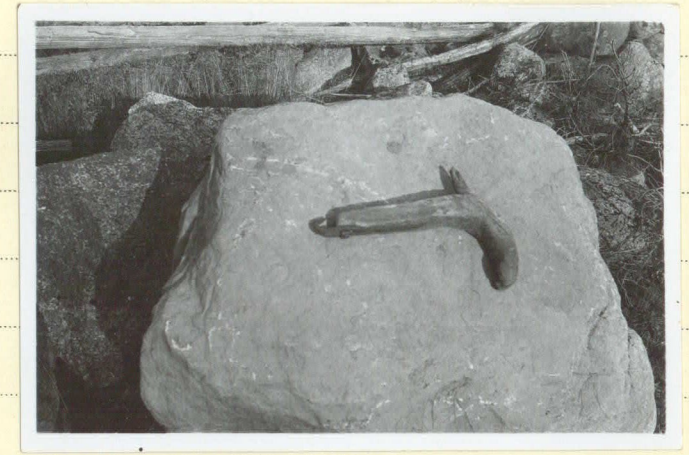

Bild 2.
"Harvekrok" av sjalvväxt träd på sagesmannens gård

Harvekroken är framtill försedd med en 25 cm lång järnten, som är böjd uppåt och fastsatt med två skruvar. Handtaget är 3 cm högt och vid basen 3 cm brett. Trästycket är framtill avsmalnande, där bredden är 4,5 cm, medan bredden invid handtaget = 6,5 cm.
Måtten: H = 22 Br = 6,5 L = 46

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

5081

"Ja, jä det dä förbygfiet ha ni en sär-
ligt gammeldags harv med runda kägin-
nar av grane. Jasi, dev ä fin Persagärden!

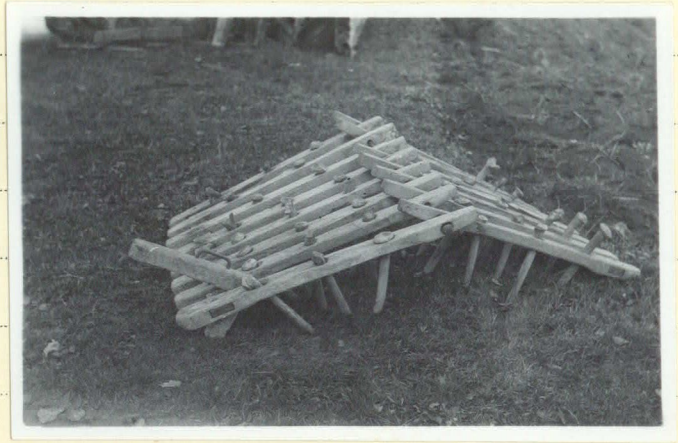

Bild 3.

Trägimaharv
med runda trä-
gärnar av gran
och ekvant med
harvekroken isatt
i det främre hörnet.

— Sten här fimar 48 harvegärnar ah å "brände
ellea "åsar" jä änse sidon om leden,
som ä av järn. Harvekroken ä försedd
med ett handtag av järn och järntenen
framtill ä böjd nedåt.

Mått: Gärnarnas H. = 25 Harvens Br = 97 L. = 170.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
11

5081

Harvchrokens H = 20 Br = 5 L = 35.

Ägare: Gustav Bengtsson, Lantbrukare,
Persagård, Tåsinge.

"Tråjärnakarvarna vro inte så lätt-
bara, kan vet, i flera länder bytte ut
kråjärnarna mot järn och satte oftast
dit ett långt kästyre just som på den
här harven. Dä är grinnarna av järn
och allt det andra av trä.

Bild 4
Harv med järn-
grinnar på Sagge-
mennens gård.
Obs. kiangelformen
och "styret" (skjutstången).

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

5081

Måtten = H.= 95 Br = 107 L. av harven mitt-
åre = 125, av bästyrstången = 102.

Harven är försedd med två
"bränder" eller "åsar", vars längd är 145 cm
(st tvärs = 8,15)
och vari 9 st. järngrimmar äro fästade 31
cm från varandra. Järngrimmarna sticka
22 cm nedanför åsarna. Harven är dessutom
försedd med två s.k. "harvebrodd", vilka
framifrån räknat äro resp. 38 och 85 cm
långa och 7 resp. 10 cm breda samt 6 cm
tjocka. Den främre harvebrodden är försedd
med 32 cm framför den bakre, längre. Styr-
stången är fastgjord vid båda harve-
bvarna. Den kallas "styret" och är ändtill
154 cm lång och 6 cm bred. Handtagen vart
är 13 cm långa.

Ägare: Sven Johan Johansson, torpare, Norrby Backe, Tåsa

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
Födslingen.
13

"Då förharvningen var slut, kom gödslingen. Man använde vad slags gödsel som man kom åt. Gödseln kördes ut på åkrarna och lades i högar. Man strödde den med en grep. I "forntiden" hade man gregar av trä, ja just sådana, som tynas på det där fotografiet.*/ Det var mycket ovanligt att spritta gödseln med trägaffelgrepar, ty de voro alldeles för grova, ha veta. De gjordes mycket tråkigt, ty de voro alldeles utan järnbeslag. Ja, de voro helt av trä och kallades "gyltehakarna" eller "grepahakarna", som de heta. Nej, sånt bråte kan en inte längre

---

*/ Se bilden nästa sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

hysa. Man lede därför på flera ställen
handsmidda gregar.

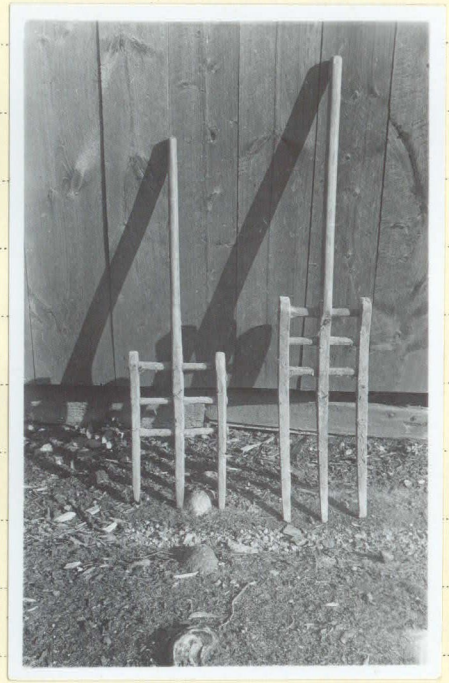

Bild 5.
Trägregar a. k. "hä-
laggregar".

Gregarna äro som synes
helt av hä. Trähaggarna
kallas också för "grega-
horn".
Måtten från vänstra regn.:
H: av gltshaggarna = 40 och 55
Br: 25 och 22.
L: 100 och 115.

Ägare: Gunnar Bergkvist, Lanthushåna.
Persagård, Tärnaby.

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
15

"De handsmidda greyarna voro lyngre, ken veta, men de gleda lättare, och de lilla bättre. Så det lönade sig att ha sådana, om de också voro dyrare. Ja, se, där ha vi en gammaldags, handsmidd järngrep. Jasså, det är Lerums gå Jonsagården. Ja, den är då bastant."

Bild 6.
Handsmidd järngrep.

Järntaggarna äro smidda i ett och insatta i det klumpiga träskaftet, vars diam = 3,5 cm.
Märke: L: 605 Nr. 26.
Järntaggarnas längd = 45, bredd = 9,5
Ägare: Gustav Lerum, Jonsagård, Tim.

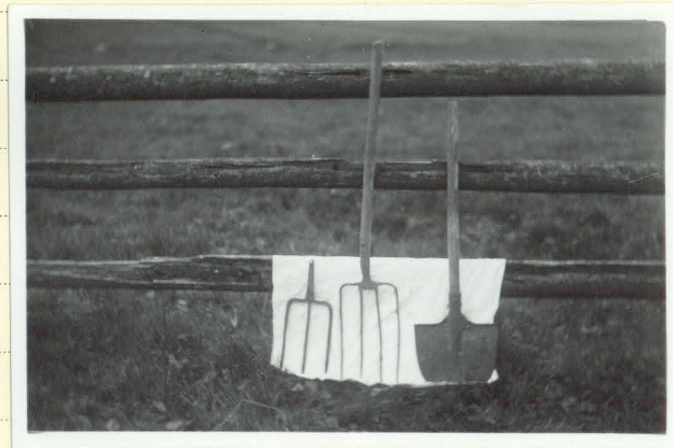
Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

"Men då var de där järngreparna vanligare på min tid. Var är det fotografiet ligger? Jaså hos Anderssons på Fröakärr."

a b c

Bild 7.
Handmidda gregar och spade.

Gregen och greptaggarna av järn samt spaden äro synes mycket slitna. De äro resp. b, a och c.
Mått: L: a/40 b/112 c/93 Br. a/17 b/20 c/28.
H. av greptaggarna resp. spadjärnet = a/28 b/35 c/21
Ägare: J. Anderson, Arsendahr
Fröakärr, Tåsjö

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
17

5081

"I min ungdom använde man mycket träspadar, men man kunde ju inte använda dem så mycket vid gödslingen, kan veta. Vi använde dem än i dag till att skyffla potatis med. Det är så, att de inte tåna runda potatisen så bött som järnspadan, kan veta!"

Bild 8.
Träskyfflar av olika form.

Skyfflarna äro hela av trä och förfärdigade med tillhjälp av "Yxla", som bifogats å kortet nr —
Måtten: L fr.v. = 120, 100, 100
Br: 30, 25 och 30. Skyffelbladets
H: 60, 50 och 42; och dess
kanters H: 6, 4 och 0.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Ägaren är: Gunnar Bergkvist, Lantbrukare
Fernagärda, Tämta.

"Men mentadels" ströks "(kördes med)
gödselhögarna med "ärgekroka" ("årder")
Hur de se ut? Ja, längst fram vore
dragdjuren fastbända vid en stång, som i
sin tur var fastgjord vid "tyfet" ("stjertstången")
och vilade på "tillen", som man vällde på
en stålskiva på tillen. Tillen hade två trälagor,
som stodo vinkelrät, och som hade "tända" åror.
Åroen skulle vara starka och tillräckligt
mellt, så att jorden klövs av dem. Då
det blev ytbalken på åkrarna, körde man
"vattenåkor" ("fåror"), så att vattet rann bort.
Ellen "kunde vattet "bränna bort" ("leda")

+/ Ellen = annars

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

ja, det var mest tal om säg. Då kom årgekroken till användning. Man vrida halm mellan "öronen" ovanför bilden, så att inte jorden klenke fast utan kastades åt sidan. Så då fick man också särskilt bruk av billens "öron". "

Bild 9.
"Årgekrok" (årder, plog) på vegesmannens gård.

Består av stång, skyre och bill med öron. Är gjord av trä, men med stålskiva på trädelen och med en järnstång från billen till

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

stången, som är försedt med lål fjäderförsedd
som ett slags lyftanordning för stången.
Om stången lyftes, och sedan hilas fast
på lämpligt sätt medelst kilarna mellan
stången och styret, måste givetvis hillen
riktas nedåt och på det sättet gröja
djupare fåror.

Ovan avbildade "ärgekrok" är
typisk för Tåmö trakten, och därför med-
lagen endast detta exemplar.

Måttkar: se bild 10 å nästa sida!

Ägare: Sven Johan Johansson, Lantbrukare
Nästorp, Backe, Tåmö.

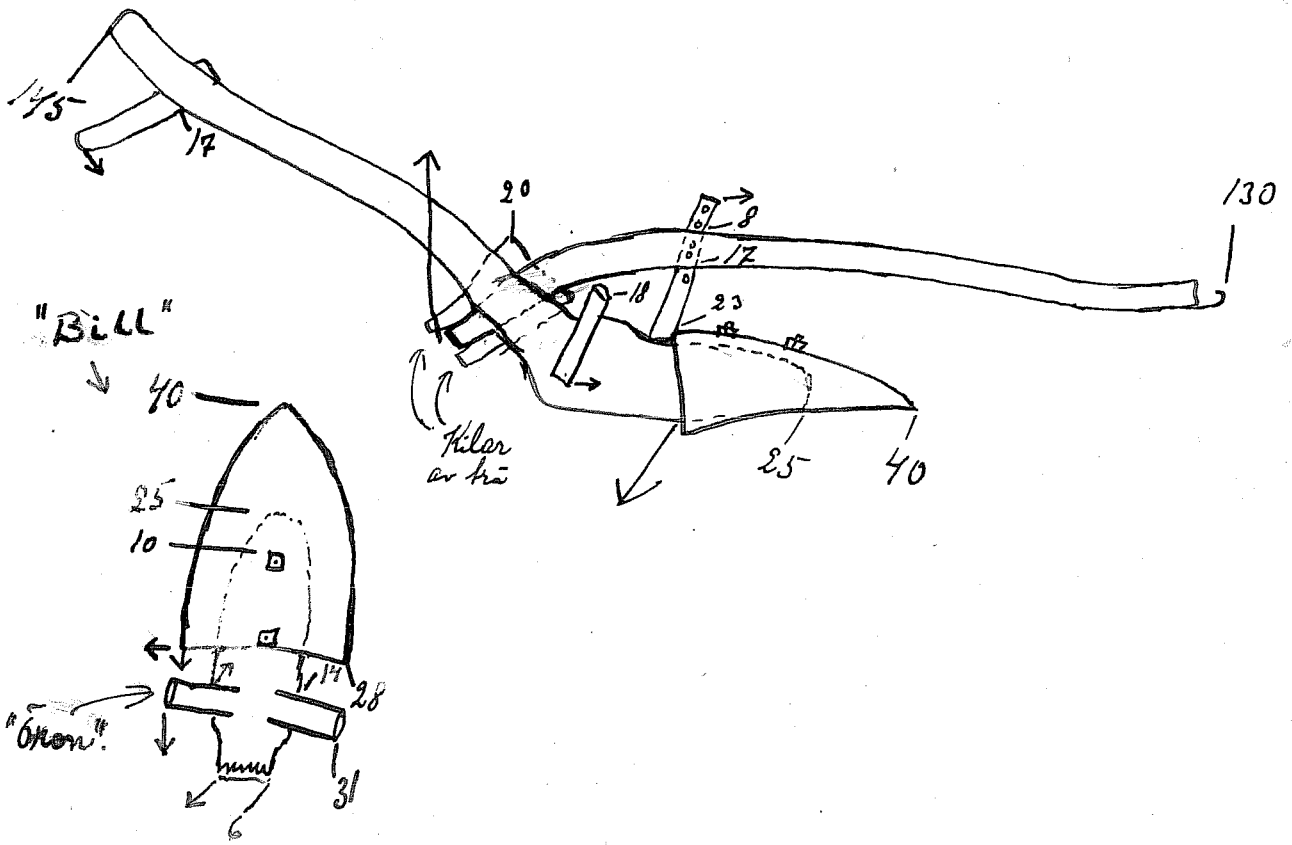
(å nästa sida synes en teckning
med måtten utsatta.)

Skriv endast på denna sida!

"Ärgekrok" (se bild 9)
(årda)

5081

Bild 10.

Årore: Se bild 9.

Skriv endast på denna sida!

- 21 -
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
21

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
22

"Som dragdjur använde man i "forntiden" (förr i tiden) mestadels oxar. Men på de mindre ställena, där man inte hade råd att varken hålla oxar eller hästar, körde man ärgekroken, harven och kärrorna med kor. Ja, det gör man än i dag på de mindre ställena, där man bara har kor. Typ mellan Flären och Vidöstern är det många av de mindre ställena, som inte ha så stort lantbruk, utan där fisket ger mest, där använder man mest kor. Det är värst att köra med kvigor, ty de äro så "illbattiga" (otåliga). Oxarna bruka hålla sig ganska lugna. Förr hade man s. k. "kjuroxen framför ärgekroken. Det var "ogälladе" tjurar (okastrerade).

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

5081

Men det var inte nimt, att köra med dem, kan vela, då gick det bättre att köra med kor.

Bild 11.
Körning med kor framför plogen.

Obs. att "stråk" användas. Från oket leder en sträng med lill plogen. Plogen är modern. Lägg märke till de s.k. kvastbyglarnas (se bild 14) läge!
(På bilden i nästa lida synas samma ansyam, men bakifrån).
Ägare: Karl Andersson, Lantbrukare, Orket, Tåmö.

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Bild 12.

Körning med kor fram-
för plog. (se även bild 11)

Här syns tydligt stången
från släcket till plo-
gen och hurnas inbördes
ställning till varandra.

Ägare: se bild 11.

"Ja, ser man jå! De där fota-
grafierna visa körning med kor." Ja, det
är "släok", som man kan jå komma.
Ja, det var det vanligaste slaget av ok.

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Man om man bara körde med en ok, ja, då
kalde man "enbetsok." Och skulle man
köra oxarna till "marken" (marknaden)
för att sälja dem där, gjorde man ikap
enkla ok av fur eller ek. Man gav det till
på köpet då man sålde oxarna, eller (an-
nars) kastade man den helt enkelt.
Man glömde dem med grangrenar ge-
nom två hål i sjätte ribb. Det kalla-
des alltid "fulagrang" och man an-
vände det ofta som ett skällsord. "Du
är en riktig jurang!", "det vore man i ik-
ken! En jurang utan värdelös, kan vela!
Men efteråt man kalde dem med
till "marken", brukte man kalla dem
"märkenaok"! */ (se bilden å nästa sida)

*/ Denna typ av ok är den enklaste och togs därför först.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
26

5081

a. b.

Bild 13.

"Stutagrangar" (ok för ok an. alla hor) så. k. "mär-
kenaok" (marknadsok)
(Från vänster räknat resp.
a och b.)
a som är av ek är alldeles.
Det undre stet b är av fur.
De böjda grenarna, som
lades kring djurens hal-
ser äro av gran.

Måtten: H: a/45 b/40 L: a/120 b/105.
Diam: a/8 b/6

Ägare: Gunnar Bergström, Lantbrukare
Bergård, Tärnö

Skriv endast på denna sida!

5081

-27-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
27

"Släden för ett par år sedan voro van-
ligast. De voro mestadels gjorda av björk.
Genom åket voro två par läder (slå ju)
inslagda. De skulle ligga framför bogarna
på oxarna eller korna. Om oxarna ville
kiva med varandra och skjuta på
varann, så hade man innerstäderna
löra och uppslagda vid åket i en "hank"
av läder. Den yttre slån gjorde man
"desliha hillika" böjd framåt alltefter
bogens form. Ytterstäderna fäst man
sticka upp ett bra stycke ovanför
åken, så att bönnen kunde vila på
den och inte glida ifrån åket. I
ytterstädernas nedre ändar borrade
man hål för "halsrimmena." (Hals-

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

remmarna). De voro mestadels av rem av läder, som man fäste med om kalven på oxarna eller korna in till innerslädarnas bak.

Jaså, ja, där är ett släde och ett snöskor på det där fotografiet. Ja, där ser han (nyntickmaren), hur släden ser ut. Och där ser han snöskorna och förstår sig, och så vet han själv hur det är! Ha, ha, ha! Ja, sicken kanallinge! Jaha, där ser man släden bakifrån. Och strax bakom innerslädarna ser man hornlyglarna. De äro därav läder. Ja, det är den äldsta sorten. Sedan använde man hornlyglar av kedjor och järnringar, som hade "munstar", så som man

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

5081

Lade över hornen på ostarna eller på
korna. Ja, där på det där fotografiet (se
bild 11), där ser man hörnbyglar av
kedjor med "russlor".

Enbehöret var endast för en ost
eller ko. Ja, man kunde ju köra med en
häst också. Det hände väl någon gång där
är man på det där korket selepinnen på
selahuggen, där man förvarade förmuna-
na. Selepinnen är väl ett större, om jag
ser rätt! Ja, hörnbyglarna saknas. Men jär-
handlaren under året skulle väl ha
vara till att fästa hörnbyglarna
i, ja!

(På nästa sida syntes man omtalade läder
och enbehör).

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

5081

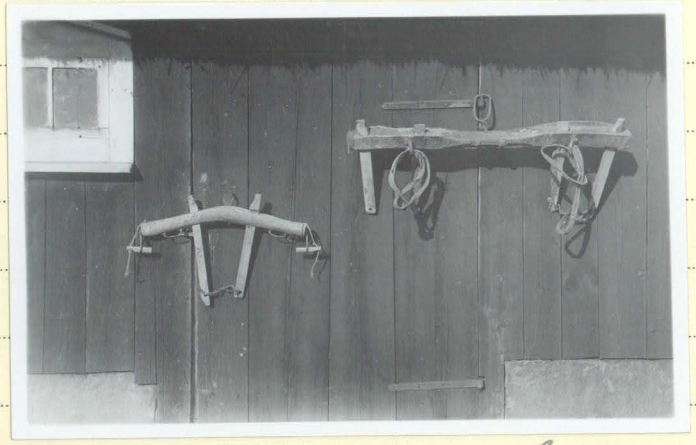

Bild 14.

Enbetsok och släok.

(resp. a och b.)

Måtten:

H: a/50 b/40

Br: a/6 b/7

L: a/70 b/115

Hornlyftarnas L: a/~~8 cm~~ b/60

Bredd mellan släderna: a/18 b/17

a. b.

Beskrivning: Se ovanstående text.

Ägare: Gunnar Bengtsson, Lantbrukare

Berrgården, Tåmt.

"Ja, det är bäst att han visar framkorla, så blir det mindre besvär för oss båda.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
31

Där ser man ett slåttjärk. Jesså, det är av
björk, ja, det kunde jag tänka mig. Det högre
har inga krumhyglar eller anspänning, Jesså, det* är
är av järn. Ja, då är det nog en gammaldags
sort. Men det värsta slåttaket använder
mycket då jag var pojk. Krumhyglarna är av
läder, ja, och så finns där en förmål
vidjehank, som kunde fästas vid bikeln.
Vidjehanken är av gran, det förstår jag. De
kunde flyttas i stubbelskåran, om den ena
eller var starkare. På så sätt kunde man
göra det lättare att dra jämnt för den
andra eller. Där finns hak (hack, anbegin-
ningar) för vidjehanken, så att den inte skulle
glida, ja. (På nästa sida syner nämnda slåttjärk)

*) dvs anspänningsanordningen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
32

5081

Bild 15.

"Slätlok" av björk (resp. a. och b.)
(Det högra har anspänningsanordning av järn, vilket dock inte syntes på fotot).
Det vänstra slätlokset, som beskrives med a på bilden.

a. b.

Mått:
Från vänster räknat a och b.
Br: a/7 b/10
L: a/170 b/155.
Slomtyglamor L: a/60
Vidjehankens (Tistelvidjans) L: a/40
Beskrivning: Se vanstående text.
Ägare: Gunnar Bergström, Lantbr. Persagård. Tärnö

Skriv endast på denna sida!

– 33 –
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
33

"Och där ha vi ett skrotall för oss
själ, det är från Ols bruk, det var värst, ved
han har varit långt!

Ja, jo ett sådant skrotall brukte man
ha sina oxar. Det var inte minsta att
hitta upp dem, men man visade upp dem
i redelsjordskyg. Ja, där upps till vänster å
rullen, där man fästade redelsjords tyget.
Där vmas förresten kerkerna, som man
fästade det i. Och så andra sidan ha vi
också några kroken! Den man jo! Ja, först
satte man in sens huvud i urtyget
framifrån. Ja, det var just som om den
skulle avrätta, han veta. Sedan man
vevat så rullen till vänster, där redel-
sjordarna rullades upp, steg oxen i höjden,
som hade redelsjordarna under buken,

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

5081

och då var det lätt att böja klövarna bakåt och fästa dem i klövhållarna. Ja, där la vi fyra skyttar tillsammans med bindseln. Det var inte roligt för oxen, att stå där hissad upp i höjden. Helst som vadeljordbyggat naturligtvis skvatt i buken, kära vän!

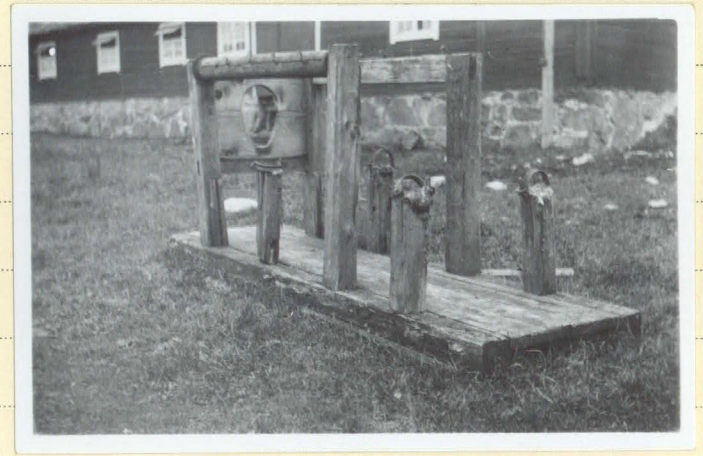

Bild 16.
Skottall för oxar.

Måtten:
H. 130 Br. 90 L. 240
Stolparnas höjder: 60

Beskrivning och användning: Se ovanstående text.

Ägare: Oks bruk, Oks.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
L. 35
Samlingen

5081

"Ja, då får vi väl gå tillbaka till gjäka järdlyuket. Nä gödsla vas ut-
fyrdt ah shuken (medgöjd) med ängs-
spraken, kom säningen.

Många brukade dock så direkt i
gödsla. Det vas sitt att gå omkring
med en säckfyra gresis sum i dag och
kasta ut utsädet till höger och vänstra.

Några dagar efter säningen, blef
hervades fälten och bullades sedan
med en träbulb (valt av trä). Det vas
styng (sed), att då "ålen" (bredden) böjade
bynas på kornen, så att "ålen" vas fäkffen
på läng sum kornet, då skulle skörd-
ningen börja. Och sedan kom bulkningen.
Vi ha en gammal träbulb kvar på gården.

Skriv endast på denna sida!

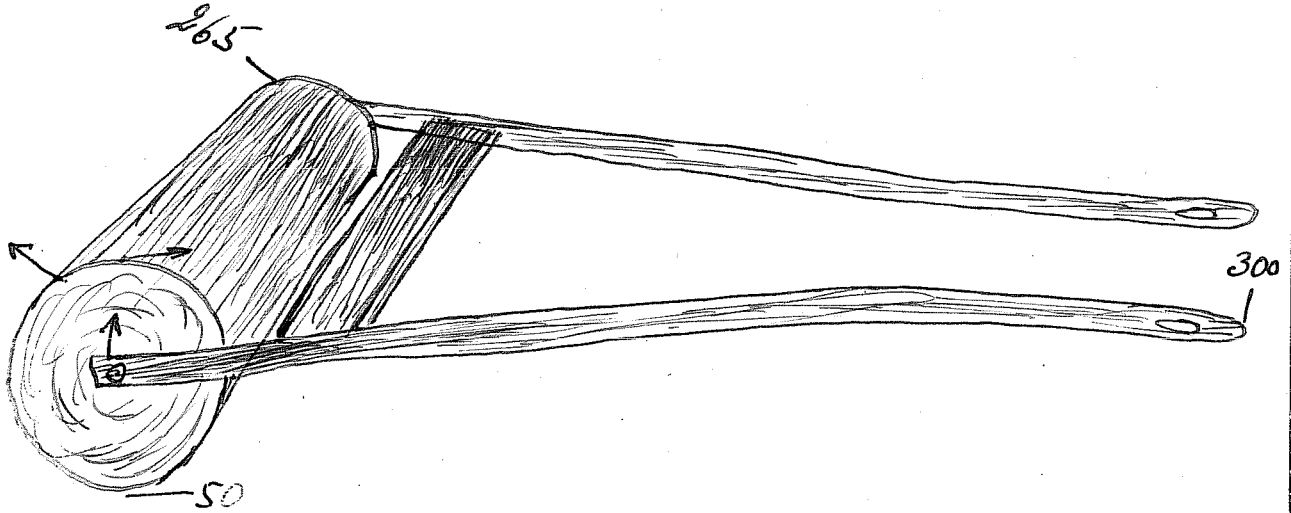
Trälulf
(välta hö)

5081

Bild 17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

36

Uppgiven av: Sven Johan Johansson, Landbrukare.
Norra Backe, Tåsinge.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(Potatis)
37

"Ja, vi kunna taga nakje lösning för ig. Vi kunna börja med jordeterna. Till potatisjord hade man alltid torr, hög* jord. Den förbereddes under den 13-de veken. Först harvades den och sedan "ärde" jorden med ägeskaken. Till sist harvades den åter, och gödseln, den s.k. fjäsgödseln "kördes ut. En hel del bönder använde till gödsel latrin, som ver uppblandad med torvströ eller sågspån, så att den inte blev för klabbig. Några lade t.o.m. myrstackar i gudretten. Vid gödslingen hade man gödseln i korgar. Det var en karl, som hade "gödselmannen", som lade

*/ "hög jord" = höglänt mark.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

hand om korgarna. Han gick strax efter
oxarna och nagnade till sig den ena
korgen efter den andra och skakade
ut gödseln. Men satte grotarna sällt
så tidigt redan i den 10-de veken. Men
t. o. m. den 11-te veken kan ifråga.
En del bönder satte den ännu tidigare,
om jorden kunnat bli torr.

Och så kunna vi till havret. (Havre)
Det sädes i slutet på den 10-de veken,
men man kunde ibland få vänta ända
till den 8-de veken. De flesta bönderna
brukte dock så i den 9-de veken, som
betade "havreveken".

Men mäste hälsedagen, att (Såningsdagen).
det fanns vissa dagar, då det var bra att

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
39

5081

så, Det fanns mångs "vise" (skolor), som man brukte fråga till råds om sådant. En av dem var "Johannes på Nydekat" i Västmanna. "Den dä'n är allt en kornbeg!" sa' Johannes på Nydekat, när det hände allt'id i, med det som kunde leva gri. Men också här i Tämnaled vi en mästa lika hyv "läsningsprofet", som vi gå skämt brukte i stalla dem. Det var knecka strid. Alla "läsningsprofeterna" hölla sig till, hur "vinterbråken" (vintergatan) låg ut på himlen. Men lade särskilt märke till Skymman (Skytten) och hjulet i "vinterbråka". Sedan räknade man i veker, till det visst kal, och den dä'n man

Skriv endast på denna sida!

Småland
Östbo hd.
Tånnö sn.

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
40

Sammade fös, det var en sänings dag.
En korndag kunde inträffa
i den 7-de veken, det var nog regel,
men det var lika vanligt att den
kom i den 6-te veken.
Blandsäden skulle sås tidigt. (Blandsäd)
Det var redan i den 10-de veken.
Rågen såddes merendels på (Råg)
våren. Sänings kom då i den 9-de veken.
Höstrågen såddes inte förrän i mitten
av September.

Linet skulle sås i nyvänd jord (Lin.)
vanligen i den 7-de veken. Först skulle
jorden skarpharves, ty så stod det i "Lant-
männens kalekes", som man vanligen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
41

hörll sig till. Man plogade upp en "vall" och jödlade med en jödelblandning av aska, gudrott och benmjöl. Stånings ägde rum i den mysnämda gården. Den kom på en särskild "tingdag". Den inträffade på Karolinadagen den 7-de maj. Livet är ju en allvarig värk. Den skulle läs mycket hårt, så att hjälten inte blev så grenig och så att tågan */ blev finare. Hjälten kunde välla inåa en meter lång. (Om tin se vidare sid 51)

I slutet av vårsån sådde man spärgel på den blivande rågåkern. Numera sår man gellushet och

(spärgel)

*/ Tågarna utgöra livets spinnbara del.

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

vicken. På hel om tjänget, så va det mycket svårt att bärga det, ty det fanns inte många hässjor på den tiden, kan veta. "Det va så hädan regnade å'et", så' Johan på Stegge-bo.

Mellan sådden och skörden

Mellan sådden och skörden var det sed att reparera och ordna på hel del på gården. Innan kraftarbetet skäpptes ut, skulle först alla fäl gårdsgårdarna repareras. Gärdsgården måste i regel tidigt ut. Men både jo inte så gott om foder på den tiden, och då det sett rikligt sätta åt, måste man fodra djuren med hjälp och sådant.

(Gärdsgårdar)

Skriv endast på denna sida!

– 43 –
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
43

"kraft."

Stakarna till gärdsgårdarna finga
huggas redan tidigt på vintern, i regel
före jul, då det "likade" (växte) fråd
fanns. Högg man det då, blevo störarna
starkare och höllo sig längre. Det gick
icke så lätt, kan veta. Störarna höggos
av granar, som man först kvistade
av. Då fick man alltså en hel del
grenridjor till över. Man hog icke rid jor-
na grövre än fingret. Samtidigt höggo man
lat-ansan, meten långa stänger till
att lägga "gärdsle" (gärdsgårdsstörarna) i.

Då gärdsgårdarna mo fårdiga kunde
man stänga ut djuren på bete. Sedan
kom husreparationerna på dagordningen

[Befolkning]
(se även sid.)

(Husreparationen)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

44

5081

Man skulle ju regelrätt ha sådana åtg.
Brädfodringen i byggningen och i ladu-
gården måste noga ses efter och hals-
laken skulle göras i ordning. Då man
lade halmtaken eller reparerade den,
använde man hjärkvidjor. De gamla
gubbarna i trakten brukade skära den.
De hopvridjorna mestadels från hjär-
barna i dikeskanten och sålde vidjorna
för 1 öre stycket eller för 16 skilling banco
för 100 stycken. Var det fal om 100
vidjor, som alltid delades upp i 5
knutar, så snodde den 20-de vidjan
runt de övriga 19 vidjorna i varje knut.
Och så var det lätt att länka
på djurens bete i stort. Man lät dem

Betet.

Skriv endast på denna sida!

-45-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
45

komma in på hästegjordarna för att
beta och lät dem också beta av dikena.
För att inte fåren och kalvarna skulle
kunna komma genom gärdsgårdarna, satte
man i "fonskiden" (förr i tiden) på de ill-
batigaste och "envrchark" (envisaste) djuren
ett slags ok med långa grimmar på. De
hetade "krägglor". Ja, just på det där sorket
ha vi ett par fina krägglor. Jaha, den
vänstra är för får och den högra
för kalv, det är som han (sypatkaren)
säger. Det var bara de envetna och
illbattiga fåren eller kalvarna, som
fingo sådana halsringar. De likna så-
dana, som man sätter på illbattiga
hundar, kan veta, fast hundarna

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
46

kalkband äro minske. Det var icke så roligt och "nimmt" att gå omkring med sådana "Skräggla" kan vela

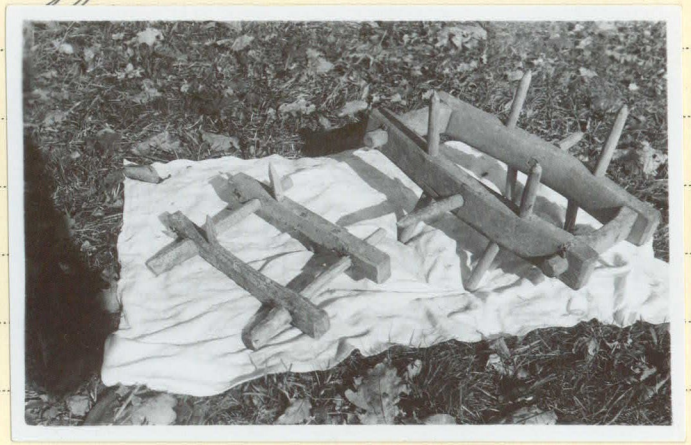

Bild 18
Skräggla för får och kalv.
(Repr. a/ och b/)

a b

Måtten:
H: a/15 b/25.
Br: a/24 b/47
L: a/27 b/40
Pinnarnas L: a/5 b/10-12

Beskrivning och användning: Se teckn.

Ägare: Gunnar Bergkvist, Lantbrukare
Persagård, Täsinge.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
47

"Och så det där fotografiet här vi ju hovlås för hästar. Ja, det sätte man kring ena hoven på de bästa hästarna, då de släpptes ut på utägorna. Det var till för att man inte kunde stjäla dem därutan att det skulle märkas. Tjuven skulle inte kommit långt med en sådan häst, kan vela! Vid sidan av hovlåset ligger ett hänglås, ser jag!

Bild 19.
Hovlås och hänglås med samma nyckel.
(Regn. a/, b/ och c/
Hovlåset till vänster är upplåst, medan hänglåset är låst.

a. b. c.

Den gemensamma nyckeln (c) ligger ovanför hänglåset.
(Forts.)

Skriv endast på denna sida!

- 48 -
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
48

Måtten: L: a/10 b/14 c/16 Br: a/11 b/7 c/1

Diam av låsringen: a/3,5 b/3

Ägare: J. Andersson, Strendalen, Tväkärr, Tåsjö

"Sedan bete var ordnat skulle väl dikena (Dikena)
rensas och lås med lie. På talon liarna (liarna)
var det bäst att vässa den för slåttern.
Räfsorna skulle också ses över och repareras (Räfsorna)
Man fick "finna nya" dem (sätta i nya finnar) och
/3 hila skaften och finnarna ordentligt. Och innan
slåttern måste bogarna (se bild 35b sid 67) ses över (Bogarna)
och baskrepen repareras. På talon basken, så (Basken)
gjorde man repen av "linnebark" (lindbast). Man bröt
linnegrenar och drog av den brunna barken med
nyarna. Det kallte' vi att "rossna" linnegrenarna.
Man bröt då en bra kvist och sköt en lång ribba
i barken. Och sen' drog man med ett

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
49

5081

ryck av basten gå en gång. Sedan mjukade man upp den vita basten mellan fingrarna eller i en särskild "bastalena". Den bestod av fyra träbitar, som man klämde åt kring basten. Men dog så basten fram och tillbaka genom bastalenan, så att det lek blev mjukt och smidigt. Då var det fär-digt för regläggning. Men hog därvid basten och förde den runt en "vinna" (vinda). Så snodde man basten runt och runt och då den blivit väl tvinnad, lade man den dubbel och vred den till ett rep. Det var ganska tillbaka och naturligtvis mycket billiga rep, som man kunde få gå det sålänge det kan vi ofta tillverkat kan gå gående. I de fol-mäsla

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
50

Småland
Östbo
Tånno
upptd 1935

5081

upptd genom Barken
1935, Sven Johan Johansson
Född 1878 i Tånno

sida, där segelsamma och lens som dessa-
stens läggning av bastrep.)

a b

Bild 90.
Beredning av bast-
rep.

Segelsamens son (b)
drager barken ge-
nom en s.k. "basta-
lena, medan fader,
segelmannen (a) förfärdigar rep av den upp-
mjukade barken. Han har därvid fäst bast-
repet på en s.k. "vinna" (vinda), varpå han rullar
upp repet, allteftersom det blir färdigt.
Märke: "Barkalenas" L: 25 Diam: 4
Ägare: Sven Johan Johansson, Lantbr., Norrbyn Backe, Tånno.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
51

Linet.

(se anteckningen sid. 140)

5081

"En tid innan skörden rusknade (började) linet. Det rycktes då upp med roten och sedan bredde man ut det på marken i tunna bear. Bäst var det, om det var soligt och blåsigt väder på "rötebacken". Då fick linet ligga ventigen i tre veckor och rötas, tills det blev riktigt svart. Då var det segt och starkt, det kunde man lita på. Regnet att dagen hade gjort sitt till.

Sedan tog man upp linet från "rötebacken och lät det "nödertorka" en tid i "shokor", innan det fördes till "kvarn" (rökstugan)*/ där det skulle torkas på likande sätt som malt.*/ Oftast hade man i kvarnen en särskild liten ugn, som kallades "bastugnen"**/

*/ Se uppteckningen: "Bryggd och brännvinsbränning i Tärnö

**/ Måtten: H: 140 Br: 80 L: 140

Ägare: Johan Berghson, lantbrukare, Persgård. Tärnö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
52

5081

På den förkastes linet. Det skulle skyddas och stödas genom en "hörrega". Det var lätt för att få bort "hörfröskagnarna", som också kallades knäggarna. Man satt då på en bräda och lade "hörregan" mellan sig. Man hade en "vask" (ett knäppe) "hör" (lin) i händerna och slog så det överblivande höet genom häggarna på regan, så att häggarna skrapades rena från "knäggen". Den fick man sen rugga av sedan, och använde den till allt möjligt. Man förkade också en del av linfröet och använde det till att så med, också, kom veta!

(På nästa sida syner skyning av lin med hjälp av en "hörrega".)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
53

5081

Bild 21.

Hörrepa (linrepa).

Måttn:

Br: 22 L: 190

De 11 järnkenarnas

höjd = 14 o. sammanlag-

da bredd = 14.

Beskrivning och användning: se ovanstående text.

Ägare: Anders Svensson, Nämndemansgården, Tånnö.

"Sedan det rötade linet fått bräka i värmen och röken i bastun och blivit lagom torrt, skulle det bråkas.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
54

(brytas) Det var bll för att frigöra bågar-
na från stråket. Man gagnade då "lin-
bråkar" av trä. De kallas också "lin-
bråkar". Arbetet började först på efter-
middagen, då det blivit mörkt så man
vallt. Vi brukle allhd vara en fö-
lelse flyttar, som gingo an med var
sin bråka det värsta, de kunde direkt
likna hela, kan vela. Först ledes det
på bråkans tänder under "käften" på
bråkan. Och sen var det bll att låta
"käften" bita i ett stråk över hela
bågen. Det var ett strängt, men ganska
roligt göra. Vi brukle oftast kappas
om, vem som hade de flesta bråka-
na färdiga till kvällen. Då vann

Skriv endast på denna sida!

5081

— 55 —
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
55

Sveten i Strömmar, kan vela!

Bild 22a/ Bråkning av lin på en "linbråka", som också kallas "linbråka" eller "hörbråka".

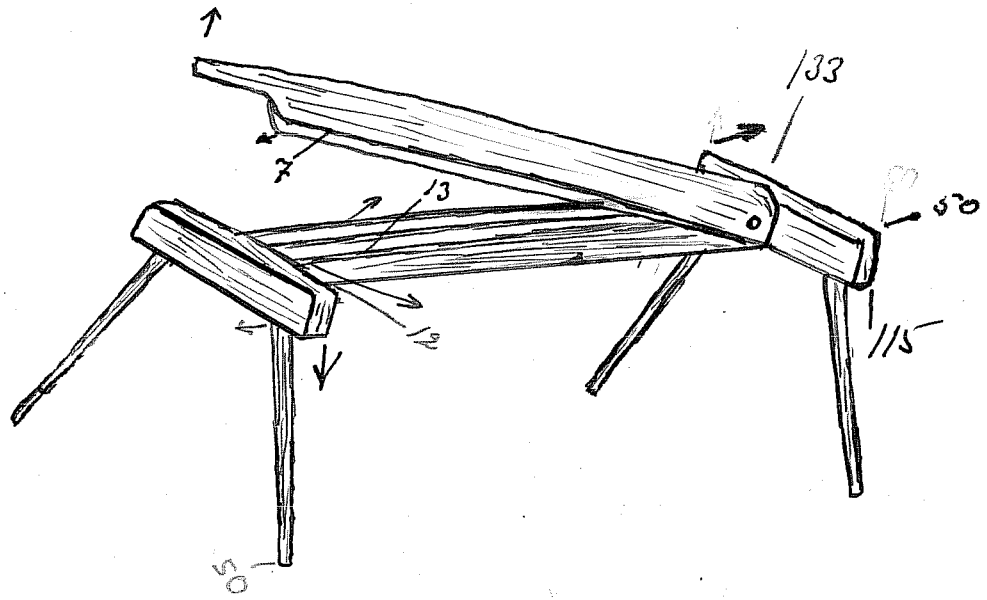
Sagesmannen demonstrerar bråkning. Han håller linet i den vänstra handen och drager det undan för undan över bråkan, medan han bråkar med den högra handen.

Skriv endast på denna sida!

– 576 –
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
56

Linbräka (se bräkning därpå i bild 20 a)

Bild 22 b.

Ägare: Sven Johan Johansson, Lanthbruksare
Norrboga, Broche, Tärnö

Skriv endast på denna sida!

-57-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
57

"Vår linet var färdigbråkat bygo kvin-
norna hand om det. De satte då nä-
en stol eller pall och högg och "lösade"
(slog) linbuskarna med ett skäktekä.
De kalle då "kölskarna" jä en skäkte-
stol, som de stödde med dehrne
fötan. Ja, ser man jä, där ha vi
ett kort, där man ser både skäktekä
och skäktestol. Jaha, det är Anna Bengts-
dotter jä Persagården, som visar hur det
gör till. Men jag undras, om hon inte
vänt skäktestolen fel. Det där stödet,
som hon trampar jä skulle nog
varit vänt åt andra hållet, eller (samma sak)
blev det för tyst att trampa ner stödet med
foten, då hon arbetade med skäktekäet

Skriv endast på denna sida!

5081

-58-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
58

på linsidan, kan vela.

Bild 23.
Med skäkkeä ak skäkke-
stol.

Linlorken forthälles över
"skäktestolens" övre kant
ak bearbetas med ett
"skäkkeä"; så att de grövre
häarbade skädelorna,
som blivit kvar efter bäk-
ningen, tagas bort. Jörsigt
se ovanstående text.

Mätten: Skäkkeäet: Br: 14 L: 58
Skäkkestol: H: 80 Br. 17 (Träskidets H: 35 Br: 35 L: 20)
Ägare: Eline Bergtron, Fru. Persogård, Tärnö.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
59

När linet var bråkat och skäktat,
log häcklingen vid. Det var också kvin-
norna som gjorde. De satte då och slog hår-
borkarna genom tänderna på en häcklag,
som de hade liggande på knäet och höll
fast med den vänstra handen. Då "locker-
na" flera gånger dragits genom häck-
lan, log det allra sista av tråcket bort
och hörkådarna kommo att ligga på
samma håll (parallellt), kan vet jag. På
det viset blev linet lättbearbetligt och fint
nog till att spinnas och användas till
garn, som betecknade "lörgarn". Vid
häcklingen delade man upp linet i lågor,
blåmor och skeklefall. Ja, det var alltefter
finheten hos linet. Det bästa linet var

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
60

Säjerna at det vänste häkleskaftet. Det
ven allt humör, när en av trakten-
skräddarna här i Tärnsö blev kallad
för "häkleskaftskrädd'en". Så dåligt byg
bychle numera, att han använde, kan vela.
Ha, ha, ha!

Bild 27a.
Häckling med "linhäkla".

Linbuken dragen bakåt ge-
nom häklans tänder.
Här avbilda häckla (se
även bild 24 b) är typisk
för bygden.
Måtten: se bild 24 b.

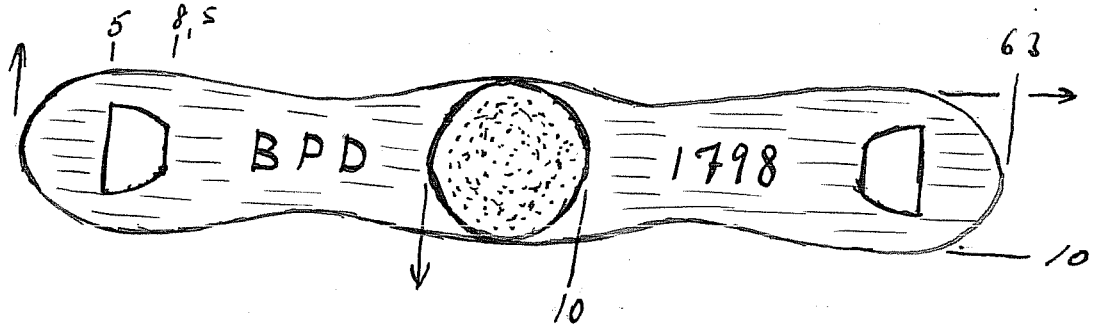
Ägare: Thilda Jonsson, Ankeshus, Grusa Backe, Tärnsö

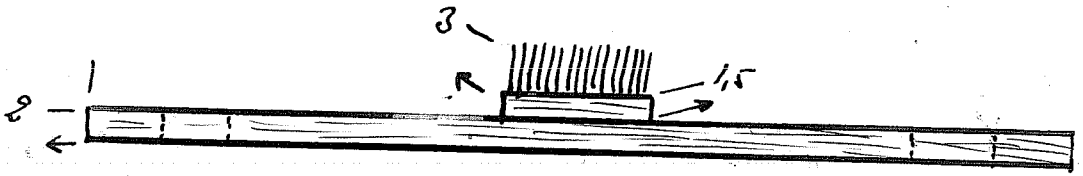
Skriv endast på denna sida!

5081

Bild 24 b.

Häckla (se ~~häckling därmed~~ å bild 24 a)

Ägare: se bild 24 a.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

61

— 62 —
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
62
SLÅTTERN

"Ja, så komma vi till slåttern. Den började oftast några dagar före midsommardagen men ibland en vecka efter. Man kunde också börja så sent som i juli!

Slåttern varade vanligen under fem veckor. Det var lyng (sed), att man den sista slåtterdagen kokte en gryta "slåttagröt" (slåttergröt). "Slåttagrötan" kokes vanligtvis på mjölk och kornmjöl, som man malt på en grynkross. Ja, ibland hände det, att man t. o. m. kog risgryn till slåttagrötan. Då man skulle äta grötan kände man sig naturligtvis glad och uppsluppen. Det var sista slåttadagen, kan vet'! Vi ska' vi maka slåtta-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
63

grotten, lät det alltid från de äldre.
Det hände väl, att man rimmade ock-
så, då man åt grōten. Men jag kommer
inte ihåg hur rimmen löda, ehe jag hon
aldrig själv rimmat. Ett av rimmen
kommer jag dock ihåg än i dag. Det
lät på detta viset:

"Denna skira grotta
är kokt i en gryta
och inte i en Stōka,
så Kalle, där han vanka!"

Måltiderna voro mycket arbetsam-
ma. Man steg upp i tiden och började
arbetsdagen redan klockan fyra eller fem.
Sedan arbetade man, ända tills solen

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
64

gick ner. Man hade förstås en kunnes
vila mitt på dagen, men huggingsvan
det ändå, kan veta.

Kvinnorna hjälpte också till,
sedan de först mjölkat korna. Man
fördelade arbetet noga mellan männen
och kvinnorna. Sedan männen huggit
höet eller ängen med sina liar, skulle
kvinnorna räfsa ihop efter dem och
samla allt i breer (höet utbredt i ett
sammanhang), där det var tal om höet.
Männen skämtade då ofta med räfser-
kvinnorna och sade till dem: "En "räfsera"
skall kunna räfsa efter fyra slåttakarlar
och ändå kunna ty en hel skjorsa." Det
var inte "minnut" (slätt), kan vela.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
65

Sedan höet va hoggit och utbredt,
fick det ligga en eller två dagar.
Så fick det "tränga" (vändas) och kuras
tillhill då det begynte torka. Då allt
var väl torrt, drog höet ihop i en
"boga", som man fick lära gå i
ryggen. Det var då kvinnfolkets uppgift
att hjälpa upp bogen på manfolkets
rygg. Den bogen säger ut? Ja, det var två
stora bågar, som voro fästade och
sammanbundna med band kors och
tvärs. Man använde bastrep till dem,
och det har jag ju sedan talat om (se
sidan)!! Man lade höet på bogen,
då den låg där utbredd, och sedan drog
man ihop den, så att höet klämdes

5081

-66-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66

fast just som i en "klyssa" (klyka).
Från den bekvämare bågen hade man ett
rep, som man lät upp bogen med,
då man fått upp den på ryggen.

Bild 25a.
Boga å k. "höbyre"

Kvinnan har just hjälpt
upp bogen på mannens rygg.
Bogen, som nu är fylld av
hö, bäres i stället även axeln.
Se i övrigt avstående text.

Måtten: Se bild 25b.

Ägare: Albert Johansson, Gröne Backe, Tåsinge

Skriv endast på denna sida!

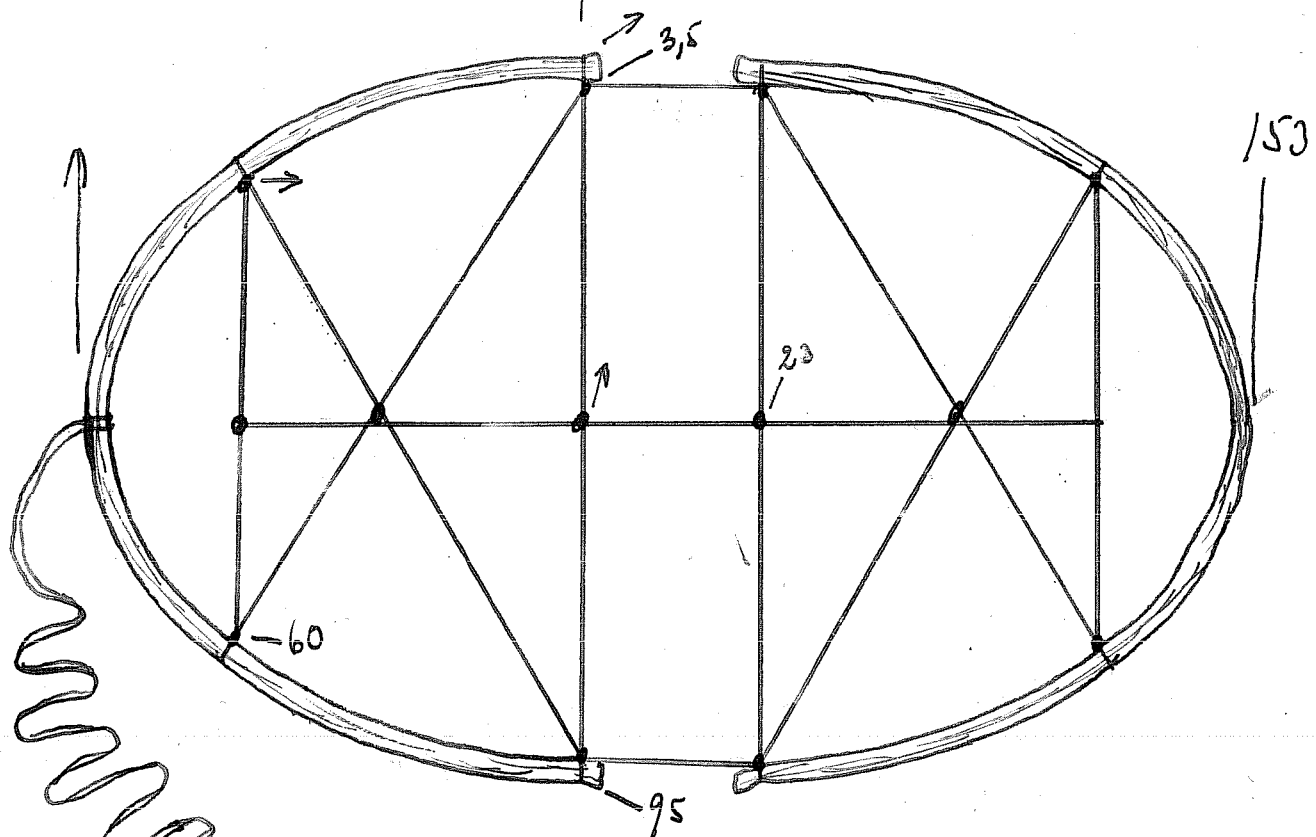
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

67

Bågar.
(använd även till bild 25 a.)

65 5081

Bild 25 b

← Mått: Regels längd = 155

Tyåre: se bild 25 a.

Skriv endast på denna sida!

-68-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
68

Sedan bar det i väg till ängsladan, om man hade höängen ute på utägorna. Där skulle höet ligga, tills man fick in det på gården. Vi ha en mycket gammal ängslada här på gården, ja, ett tryke utanför, kan vela. Den är gjord utan järn. Bjälkarna på sidorna äro ingrafade i urtagningar på stora hörnbjälkar.

Bild 26 a.
Ängslada.

Beskrivning och användning se ovanstående text.

Mått: se bild 26 b.

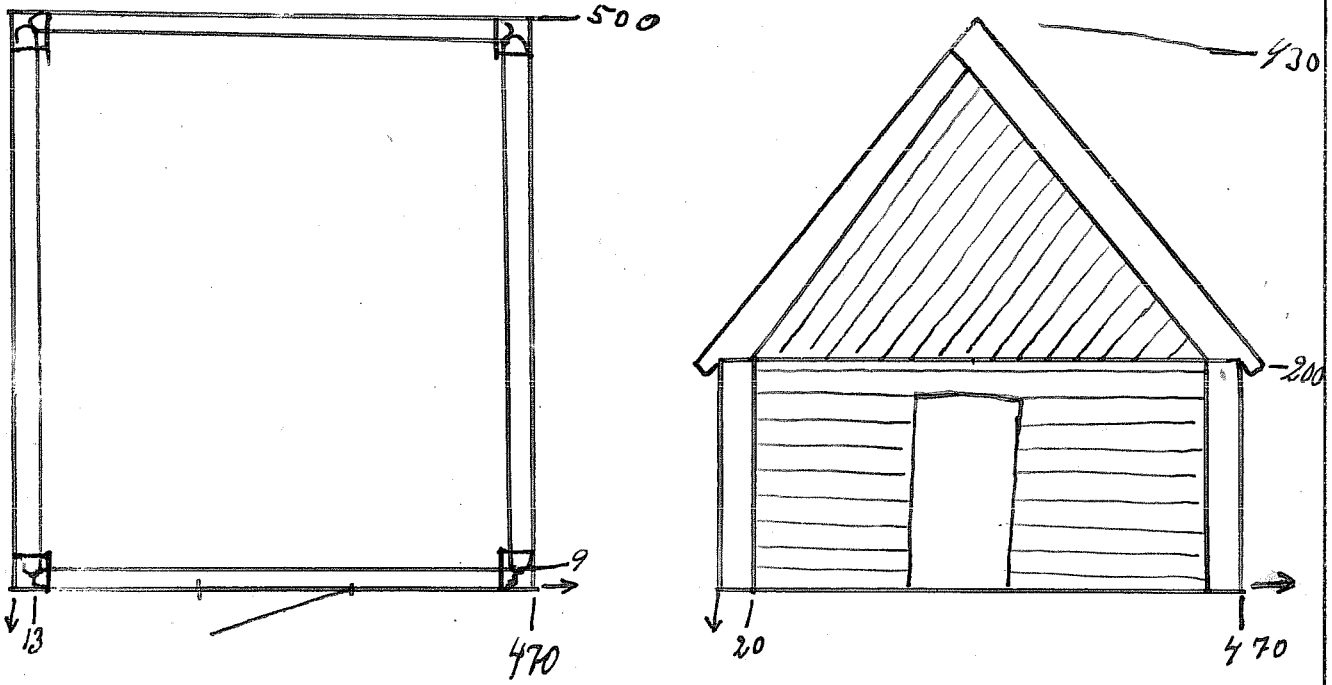
Ägare: Sven Johan Johansson, Norrbyn, Backe, Tärnö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
69

5081

Bild 26 b.

Vagnslodan i genomskärning.
(se även bild 26 a).

Åtgärd: se bild 26 a.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
70

2/1 "Då det var ihållande regn under
slåttern, bar man som oftast in det
våta höet i ladan och kunde det rinna
på golvet, tills det blev torrt.
Då det gick att använda vagn, eller
då det lönade sig, lade man vagn för
hemforsling av höet. Det gick då tre
höbrëor på ett lass. I forntiden hade
man strålbevagnar, som gick lätt
att köra över den värsta dy, ty de vagnar-
na hade så breda hjul. Hjulen voro inte
försedda med järnring, utan voro hela av
trä. Och det var hela vagnen i övrigt. Om
vagnen gått sönder, var det en gemensam sak
bak, att laga reparera den. Det var
bara att gå rakt in i skogen och bryta

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
71

en stark gråm och sedan sätta de, som det passade sig. Men någon "hyst krafik" */ det inte då man kom körande med en sådan vagn, ha, ha, ha! Det brakli' knirka och knarka i vagnen så att förskräckeligt grov! Jo ha vill kärt ledet om hunden, som gömt bort sin kärlekavagn, men som ville köra med den en gång? Jaså inte! Jo, det är en visa, som börjar så här:

"Och bonden han gjorde en tull i sitt skepp,
där hitte' han bara ett kärlekahjul"

Och sedan fortsätter visan längre fram:

"Sen' körde han till han kom till Trollebergs by,
då började vagnen hålla ett förskräckligt gny!"

*/ Aktuell i denna dega

Skriv endast på denna sida!

- 72 -
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
72

— "Och sedan kommer vi till tåden. Ja, den slogs i "forbide" för hand med en "skäre" (skära). Men hy då lag med den vänstra handen om en "vrack" (kvigg) skån, och så slog man med skären undan för undan, tills man fått en nek (kärve) färdig.

Bild 27.
"Skärer" (skäror).
(Från vänstra resp. a/ och b/).
Måtte: H: a/ 27 b/ 28
Br: a/ 33 b/ 32
Användning: se ovanstående text.
Ägare: Karl Andersson, Landbr.
Boket, Tömmö

a b Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
73

Men det var inte minnut, att bölla
på, att slå säden med skära. Det blev
till slut bara de minsta stallarna, och
där marken var alldeles sten, där
man använde skäre. På de större
ställena använde man lier med "lje-
skyltar". Ja, där la vi ett kort med en lje-
skylt och en lie! Lien la vi vanligt hå
"lickmaggan" och ljeskylten å fäst med en stav.
Men bara mellandels ett höjt emellan
med sörkvärn gå den ena halvan av
ljeskylten. Det var lätt för att fånga sä-
den mäl, kan veta. Det är många, som
slår med en sådan lie än i dag. Fast
nu har man ju fått skördemaskiner
här och var.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
74

Bild 28.
Lie med lje-
skydd.

Måtten:
Ljerskyddets: H: 36
L 46
Bredd vid "foten": 38

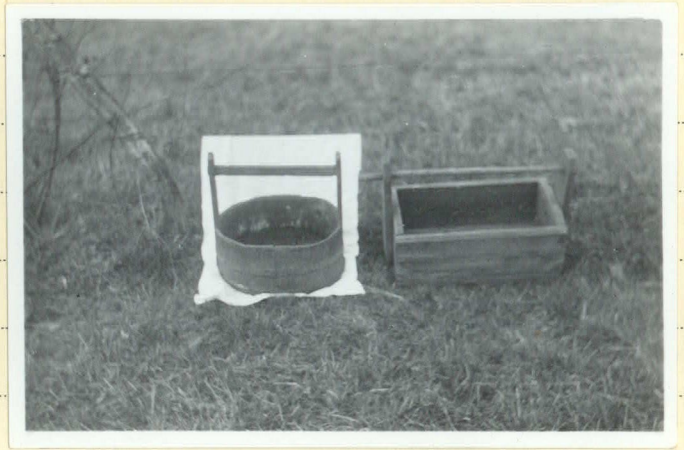
Beskrivning och användning: se omstående text.
Ägare: Anders Svensson, Lanthamrarse,
Vänet, Tärnsö

Liarna måste ju brynas allteneller
åt, kan veta. Man hade därför med sig ett
bryne och en brynebytta ut i gräs fältet för

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
75

att ha till Lands. Brynet, ja, det kallades "tänne."

a. b.

Bild 29.
"Brynebytte"
(Framvänster resp. a. och b.)
Mått: a/ b/
H: a/40 b/37
Br: a/30 b/29
L: a/40 b/60
Djup: a/15 b/18

Brynebytte a är äldst.
Beskrivning: se ovanstående text.
Ägare: J. Andersson, Strandaka.
Fröakärr, Tänne.

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
76

"Då man bryte liarna kunde man bära sig åt på olika sätt. Somliga hade för vana att sätta sig på en liten pall och hålla skaftet på liem nyss och sedan bryna eggen. Men nyligen lade vi oss ner på knä och lät liem ligga med skaftet på marken. Vi höllo sedan fast eggen med den vänstra handen och bryte med bryet med den högra handen.

Bild 30.

Bryning på knä

Obs. "Liakaggar" av horn på liem till vänster.

Ägare: Lovern John Johansson, Norrboga Backe, Tärnö.

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
77

"Allenellanåt" sade fiskaren fiskmasen när
använde en "bryneviga" (brynestickan) av ske
eller al. Men använde en "ekeviga", om lien
var mjuk i eggen, men var den hård, så
använde man en "alevigа" till att vässa med.
Om bryneviggen var alltför hård, så
"gnetade" den lien i eggen, så det fick
man se efter noga med.

I varje arbetslag skulle en slå,
en annan skulle bära upp, den tredje
fick binda "rekarna" (hässjorna) och den
fjärde skulle "kraka" (sätta upp på krakstörar).
Om man var flera till lands, så kunde
två karlar slå säden, två fruntimmer
fick bära upp den och en pojke fick binda;
så fick visst fick en man "kraka".

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
78

5081

1/1 Man förkade sädan på olika sätt, men man använde mest "kraking". Och man kunde "kraka" på vanligt sätt eller "kors-kraka".

Mellandels satte man två neker, det var en bakre "krave", mitt över "kraken" eller "krakstöen", som man också kallade den. Krakstöen var en pinne, som var vässad i båda ändar och nedslagen i marken. Den nedersta neken band man sedan på "kraken" även kraken, så att aksändarna pekade nygrått. Den nedersta neken kallades på Vendel och den andra och tredje neken sattes mellan varandra och så böjdes även i den nedersta neken också, så att de inte skulle skadas. Tygarna på nekarna bade

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

79

man vända åt söder, så att även lilla
korka i solen. Men de får ha så ett fält,
där man har brakat. Det fotografiet visar
precis hur det är. /

Bild 31.
Krakning.
(se detaljfotot bild 32)

Måtten:
Avstånd mellan
krakarna = 120
Avstånd mellan
de båda raderna = 350

Beskrivning se ovanstående text.
Ägare: Edvard Johansson, Lantbrukare.
Stenhällen, Gällaryd.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

80

Bild 32.
"Krake" (se fältet i tabellen å bild 31).

Mått: H=230 Br=100
Krakstegens längd = 200.
Antal havre-rekar (kärva) = 18.

Ägare: se bild 31.

"Om det var ihållande regn "korskrakade" man rekarna. Man brukade också kalla korskrakningen för "stukning" och en enda krake för en "stuk".

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
81

Vid korskraksning ska man rekarna, band gå de nedra sidan, så lade rekarna i kors ovanpå varandra. Sedan gå de nedersta rekarna skulle böjas in under de ovan sittande rekarna, på att de inte skulle skada av vädret, så det tränkte sig in rekarna.

Bild 33.
Korskraksing a.k.
"Stekning".

Beskrivning: se ovanstående text!
Måtten: 400 mellan varje krake och rad.

Ägare: F. D. Nygvist, Rävfarmen Skogsborg, Gällaryd.

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

82

Bild 34.

Korskrake ä. k. "shuk".

(efterlikn. helhet å bild 33)

Måtten:

H. = 240 Br. = 120

Ägare: se bild 33.

1/1

"Men då det var mycket tobligt på vackert väder, kunde man helt enkelt sätta rekorna på bara marken. Då behörde man inte bevära sig med krakar.

Skriv endast på denna sida!

- A 3 -
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
83

I regel satte man då 12 rekar tillsammans i en ring med toppsarna nypål. En sådan ring kallade "långhar" eller rök.

Det gick dock fortast att bärk att forka sådan på "fraker", men det var ju litet besvär med det. Men det tålde man inte på! Var det varaktet väder, så drojde det inte lång tid, i regel bara fyra dagar, förrän man kunde höra in de förhatade rekarna till gården.

Då såden skördes in, var det alltid en pram, lastad nygn rekarna. En man stickade den vidare in i lasten med en gaffel (höjgaffel), alla om det var för höjt använde en lakare. Det var en lång stång med en "grip" av

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

84

5081

två eller fjärn. Den använder, som vägt då det var högt upp till logen. Då fästade man rekan i trägrinden och lissnade upp de till logen. Där stod en beredd att lägga undan rekarna. Till sist fanns det en grind i som vi kallade rekakråkan. Han skulle antingen kasta rekarna längre in på logen, eller föra rekarna på lasset till kanten."

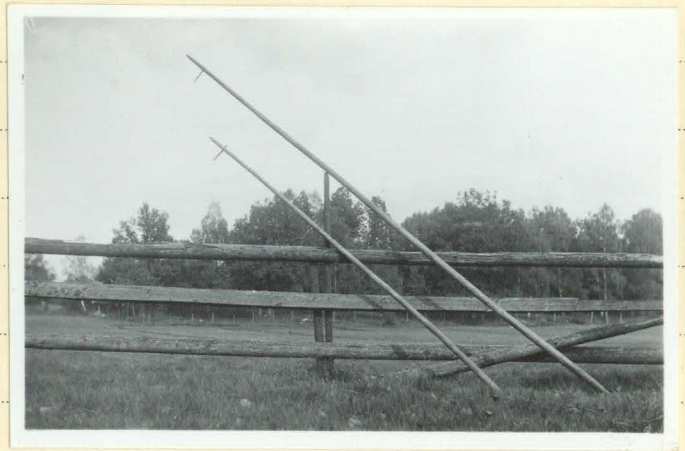

Bild 35.

Tatare.

(Fr. v. resp. a/ och b/)

Mått: L: a/300 b/407

Diam: a/2,5-4,5 b/3-5

Trägrindens H: a/12 b/12

Användning: se ovanst. text.

a. b.

Ägare: J. Andersson, Arrendator, Fröåkra, Tåsen.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
85

Efter slåttern och skörden på hösten.

("Fårarianekdot")

"Då slåttern var slut och skörden inbärgad, var det till att hugga löv till fåren. Man högg det med en brukakniv. Det var vanligen björklöv, men också asp, "salle" (sälg) och rönnlöv kom till användning. Det skulle nämligen vara ett gott bete, och de brukades sedan för att tjäna till föda åt fåren på vintern.

("Potatisplockning")

Sedan skulle man göra i ordning för potatisplockningen. Det var fråga att "fila på" potatishackorna och båta (antagl. = reparera) potatishackarna. Till det fick man bryna ihop och bära bort potatisgärdet i källaren och till att lägga ny sandlage för de nya potatisen. Sedan skulle

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

86

potatisen lagas upp, att det var i regel rätt mycket arbete, kan vara. Men det gick ganska bekvämt till, ty man hjälpte på alla lags räckvidd. Oftast hjälpte man i trakten potatis på varandra. Då upptagningen var slut, räfsade man samman "kålen" (bladen) och brände den på åkern. Sedan skulle potatisladen ärgas med en ärgeskrok, och så var det klart för denna gång.

Men man kunde lägga upp somma, redan innan potatisupptagningen. Efter sommarbruket ärgades vallen, och man skrädde ut kalk på åkrarna. Det var till att göja vinall.

Sedan kom sågsädden. Den in-

(Rovorna)

(Rågsådd)

Tänö, Ytterby, Sund

5081

-87-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

87

föll i regel i första veckan i september, men det var "flyng" (sed), att säga först då i Mosesdagen. Den 4:de september var även. Man brukade också säga om det: "Det är inte så bråt, att vi säger först i Moses har gått!"

Efter sådden på hösten kom allt annat mindre. Det var tid att "binda in" kreaturen och göra ordning för dem. (Kreaturen)

Fåren skulle nu klippas. Det gjorde man med stora, kraftiga ullsaxar. Sedan skulle ullen tvättas. Det var kvinnfolkets göra. Först skulle ullen tvättas ordentligt. Den var ju fet (ullen)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
88

och ganska mumbig, han veta. I Sedan skulle
den ansorgfullt borkas och skrubbhar-
dan skrubbkardade ullen i grova skrubbkar-
dor. Först lades en ullesnudd på skrubb-
hardan och så strök husbonden fram och till-
baka med de båda kardorna, så att ullen
blandades ordentligt och reddes ut. Ibland
fäste man skrubbkardorna i s. k. kard-
stolar. Ja, på det där fotografiet, där
ha vi en kardstol. Ja, det är Eline
Bengtsson, som skrubbkardar. Ja, han
håller överkardan och skrubbar med
den. Kardeskaffen gaka åt olika håll,
det kan han se.

(På nästa sida följer den bild,
som tagningsmannen beskrivit.)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

89

5081

Bild 36.
"Skrubbkardning på kardebol"

Måtten:
H:70 L:117 Br: 25
Kardorna H:7 L:23 Br:19
Som synes är skrubbkardorna fastgjorda på den s.k. kardebolen mellan två hopklämda bräder.

Skrivanvändning: Se ovanstående text.
Ägare: Elise Berglund, Fru, Persgården, Tärnsjö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
90

5081

Sedan ullen var ordentligt skrubbkardad, skulle den finkardas. Genom finkardningen blev ullen finare och "häftare". Då den var så fin och slätt, man kunde önska sig, var den färdig att spinnas till garn på spinnrockarna.

Bild 37.
Finkardning med finkardor

Måtten: Br: 12 L: 24, dären skaftets längd = 13.

Ägare: Elise Bergkvist, Fru Persagård, Tärnö.

— 91 —
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
91

(Renna Hen)

"För människorket var det vanligt höstarbetet att rensa hen från åkrarna och gräva ner dem eller använda dem på annat sätt. Gärdsgårdarna av hen skulle ju ibland tökas på.

(Timmer och ved)

Sedan var det ju att före jul hugga gärdsgårdsstörar och ved som fick väja ut längliga fäd till timmer. Sedan var det tid att köra ner dem och lugga upp stubbarna med en rotkyta. Den gamla gården ha vi för resten funnit en gammal, mycket gammal rotkyta, som ha vi också kan fotografera. Den är mästan rundad upptill och lång av rek.

(På nästa sida avbildas rotkyta i fråga)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
92

Bild 38.

Rafsyka.

Mått:

L. 33 Br. 4–8

Tjocklek: 2,5.

Ägare: Sven Johan Johansson, Norbyn, Backe, Tänn.

"Man fick spara hem tim-ret ark storkarna på "drägar". Det var ett slags slädar, helt gjorda av trä. De var ganske lunga i sig själva, men skarna drogo de lätt. Ja, ser man på, där ha

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
93

si en dröj. Ja, skeklarna är gjorda för
ett par sker. De är sa fästade med
en bult i medarna längst fram är
de förenade med en vidjehank, där
man fastgjorde oxarna. Medarna är
förenade med två starka st. De är
fästade med två bälten i medarna.
På den sidan vänder mot skarna vila.
För att de inte skulle åka åt sidor-
na som de där mellanskarna till.
Ja, det finns fyra stycken. Här men
fastat en mängd stockar på dröjen,
bind man en stark björkvidje mellan
mellanskarna, för att hålla samman
dem. Ovanpå ridgan lade man redan
några timmer, som fästade man och gjorde

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

94

vidjas hällfastare. På det vänstra gick det att
lägga stora timmerlass på dröjan.

Bild 39.
Dröj ä.k. "keskadröj"
elle "slåpadröj".
Måtten: H: 120
L: 500
Br: 78
Medarnas L: 215 Br: 7,5
"Okens" höjd över medarna = 18 L: 96 Br: 13.
Skaklarnas L: 290
Beskrivning och användning: Se avritade bild.
Mellanskenan, vars längd = 80, är av björk.
Medarna äro av bokträ.
Ägare: Anders Svensson, Nämndemansgården, Tånnö.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
95

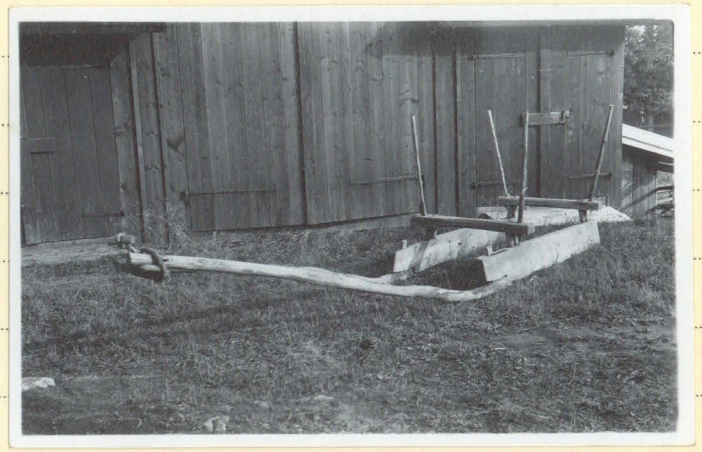

Bild 40.
Dröjen framifrån
sedd. (se även bild 39)

Obs. den s.k. vröje-
banken, som samman-
binder skaklarna framtill.

Mått: se bild 39.

Ägare: -"- -"- -"- -"-

"Och, se dä'! Dä'r ha vi också
en dröj. Den kallas väl mestadels för
häjskälke, ja! Jorå, men har också kallat
den för "timmerryssa". Ja, den använder
ja till att köra timmer jo. Man

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

96

lade grovändan på stångkälkens ok. En
fäker barfa i Drömmingen, som betade
"Vinne på Prästagården". */Han lade alltid
bygnändan på stångkälken och låt grov-
ändan släpa efter. Ja, där fick nog svan-
sen slita. Varför? Jo Vinne på Prästagården
ville inte slita bygnändarna. Han tyckte
det fanns mera att slita på grovändarna.
Både de och oxarna fingo slita, han
sa! Ha, ha, ha!

Ja, på den där stångkälken var
han den där tjärkrukjen mellan
mjölkbackarna, som jag talade om! Och
så ser han en annan sak! Det är an-
dorna strax under skaklarna. Man kun-
nade "andra" (förr med andror) skak-

*/Se uppteckn. "En afton med Wilfrid Johansson i Tåsinge" sid 34-37

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
97

lerna så medarna på undersidan, så de blev slitna. Baklaren slet på medarna bakifrån. Jaså, där är också andror. Ja, jag vet dem inte förut. Men nu kan jag tydligt se dem längst fram på skaklarna. Synes en mark så den skulle vara för kan vete."

Bild 41.
Släpkälke ä. k.
"timmergryta".

Måtten: H: 50
L: 400
Br: 90

Medarnas Br = 7, L = 100. Ökens längd över medarna = 20
Mellanstyckenas längd = 70
Skaklarnas längd = 320 Andrans längd = 80
(fork)

Skriv endast på denna sida!

Småland
Östra
Tåsnö
s. 1935

5081

Uppt. & kmat Karlin
Bär. S. J. Johansson
född 1876

-98-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

98

Beskrivning och användning: se nedanstående teckn.

Ägare: Gustav Bergkvist, Lantbrukare.
Persagård, Tåsnö

"Men ett av de viktigaste arbetena på hösten var "slagatröskningen". Det var "lyng" (sed), att man skulle ha all säd avtröskad i god tid före jul. Det var en bråda tid, då man "trask" (tröskade ingsf.), kan vete. Man började i regel vid 5-tiden på morgonen. Det var fint att stiga upp i otan. Tröskningen gick sedan hela dagen. Då männen slog och trask på logen, brukte kvinnfolket i regel slå i lagården och skaka av krea-

(Slagatröskningen)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

99

kurer och fodra dem. "Eller" (samma) var det fält att först sköta kreaturen, och då fick man börja dagen vid 4-tiden på morgonen! Det gick alltid bäst att köra i ösen, då man var utvilad och ledde nya kraftet. Innan vi gingo på logen, fingo vi oftast kaffe, som gingade upp oss litet.

Det var slyng, att man "lyfte fröskedräng" med grannarne, så att manfolket räckte till på logen. Då kom fröskedrängen tidigt på morgonen "gullande och bullrande" i sina träskor. Och sedan var det till att lugga i.

Vid slagaskörningen hade vi

Skriv endast på denna sida!

-100-
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
100

Karl en Slaga. Med den "böjkade" (klyv)
han på tåden, så att kvistet skilde sig
från skaft. Slagan bestod av två långa
runda stänger, som befäste "drunten"
och "lämmelen". De voro hopflätade i
ena ändan med "bukflängaläde"
eller älskinn. Den flätningen, hellan-
des för "hällan". Det gällde att hällan
stod rycken, då slagan i delägen vänd-
des runt och "drunten" låg i golvet.
Man använde oftast älskinn till
"hällan", särskilt därför, att det var så
starkt. Hällan var snodd på olika
sätt för höger- och vänsterhänta slag-
karlar. De högerhänta hade alltid den
högra handen längst ut på "lämmelen".

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

101

5081

För dem var Hällan värdefullare än för de närboende, som hade många land ypperligt, var Hällan högt värderad. Ja, där på Korset har han ofta varnliga dagar. Den långa stången är hämtad och den korta är skaftet.

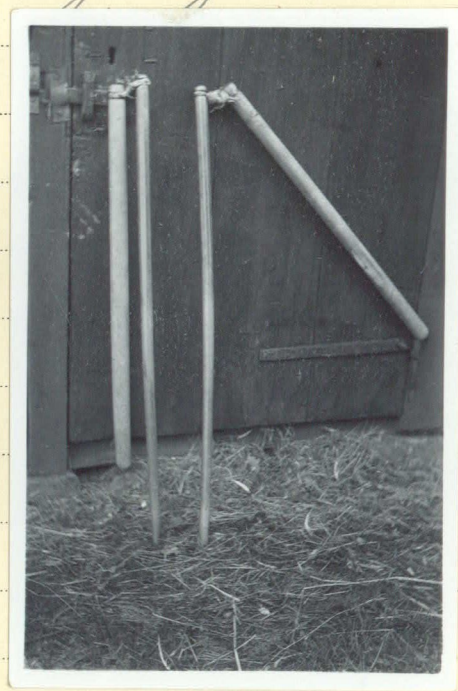

Bild 42.

Slagor ä. k. "slejel" (sing.)
(Fr. v. resp. a/ och b/)
Måtten: L: a/120 b/120
Detta är hämtaden längd. Diam:
= a/3 b/3
Drumbens L: a/105 b/100 Diam. a/4,5 b/4,5
Hällans L: a/10 b/12.
Beskrivning och användning: se
vanstående text

Ägare: a. C. Skand, Lantbrukare, Hagakult, Tämnö.
b.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

102

(eller "gleglade", som det också heter)

"Ja man brask, hade man
lagt ut nekarna i två lejer (anlägg-
ningar), varav det kom 8 nekar på varje
lejer. De lägo på åtta nidor av lyggolvet
Tappnarna på sidan gekade alltid inåt
lygen. I mitten av lygen stulle sida
stolar och lyggas ihop.

Men man man lade ut "lejet" för-
de "men nekarna i balken på lygen, så
att de sidorna, som stulle stå, fallade av.
De kornen brukte man lygga sam-
man med en annen nek att lägga
under dem till stöde.

Sedan väl "lejet" var lagt, gick
man på med stygorna. Drulen fick
gå runt om ekarna i ett lejet och

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
103

ideligen slå i lejet. Då det visat sig
vädersom var aken, och halmen blev
mjuk och fin och kunde med fördel
användas till fodret av kalv.

Det var lätt att börja vid ax-
ändarna att gå tillbaka åre skörda-
na och ideligen bearbeta lejet med
slagan. Var och en hade sitt lejes att
klöka. Då det var fullt antal slaga-
karlar, lät det, som om slagorna slogo
takten till en gammal ramsa: "Rock
och bryt och bry jar vantar!" Då krok
man i åk-lakt. Men var det endast
tre, som fråsk, så lät det: "En fälks,
en fälks!" Det var skam att komma
av sig eller sitta i takten, så sa skilt

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
104

nybörjarna fingo snabbt, av de inne
följde leken.

Då man gått 100 dag över lejet,
vände man fänget att började på nytt,
tills man gått över det än en gång. Sedan
markeds Lahsen genom att "riskades"
med käppen nya små hål (se bilden)

Bild 43.

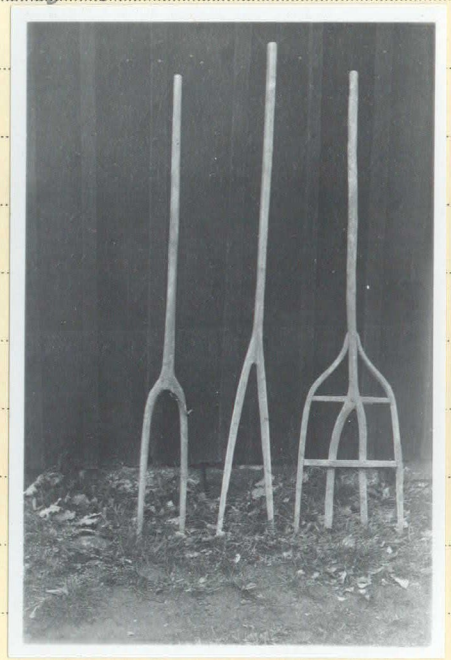
Slagavkörning e. d. "gubbjakt"
— Den närmaste slagarkedja håller
på att rista nya "Lahsen", me-
dan de bakomvarande vänder
sitt fäng nya mot bygrigge.
— (Tyvärr för svag belysning och för lång
tid!) Medlaga dock för att visa "rist-
ningen.)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

105

I stället för att riska med händerna, använde man särskilt till havre att kon en grep av trä, som kallades ristekhymn. Men oftast ringlades "rägen för hand."

a b c

Bild 44.
Ristekhymmor.
(Fr. v. räknat a/ b/ och c)

Mått: L: a/95 b/115 c/110
Br: a/15 b/20 c/40
"Khymans" H: a/50 b/60 c/70.

Material: "björke" (björkträ) a och b samt delvis c utgöres av självväxta grenar av björk.

Ägare: Emma Bergman, Ternagård, Tärnö.

Skriv endast på denna sida!

5081

-106-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

106

"Då man rista sådan fölle hel del
av sädeskornen av. Sedan grep den ene
slagakarlen om halmen på bygolvet
och rände fänget ett kvarts varv upp
mot bogväggen, medan den andre ryck-
te ut en "tolk" av strån och band den
med ett slag runt "knippan". "Ja, nu
hebede den nya ineken "bra". Där kom
till användning ännu skitt, då man skulle
lägga nya halmtak eller reparera de
gamla, by halmen i knippa var
jämn och fängtar. Det hede den
blivit genom slagaträkningen, kan vetas!
Det övriga handet på bilden var inne
man på det här kortet (se bild 45) med-
hyggat medan det andre handet "vigde"

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

107

5081

(alla) jaka alla sysslor. 4.

Bild 45.

Nek (kärve) och buka.

- Avbildar kär för jämförelsens skull (fr. v. resp. a och b.)
- Mått:

L: a/150 b/200

Diam: a/20 b/25.

a. b.

"Då bukan var brunden, kastade man den åt sidan, grep svar och bar nek och sopade samman säden

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
108

till en lög, mitt på golvet. Sedan leda
man ett tungt lejon på så förbaskat fisk-
ningen på mysk. Då de lejon voro avrösta-
de, hade man fiskat en hop. Man
räknade alltid med att fiska sex ha-
ver till frukost, åtta till middag och sex
till kvällen. Det gjorde alltså 20 hava
per dag, så det var dessa som 60
lejon eller 420 meter, om jag nu minns
rätt och inte räknat fel. Så det blev inte
så litet, kan veta! På sex dagar skulle
man alltid ha kommit med 120 ha-
ver, by det hade man som "medel-
märke".

Bland kom man mångahanda
fåror gående mer till lagen, när man

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

109

Frask: De hycklade väl, det var roligt att se på. Och så lockades de nästan ligfrisk dit av bullret från slagorna. Då brukte vi ofta skämta med dem och säga: "Kom hit, så ska du få knacka "kokakaken" (kokakaken)!" Hycklarna undrade vad det var för en kaka, han visste. Och så kunna de fram för att se. Då gjorde man så att lade kricket slagan över huvudet på dem, så att hatten satt i vägen. Och så klämde man till en smula och lyfte upp grejen i slagan, så att han skrek och grattlade. Själv rökte jag ut för det en gång, då jag var grabb, men sedan akkade jag mig noga, han visste vi

Skriv endast på denna sida!

5081

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

110

kunna ju gå och kika, när man är hos en liten grabb här, så skall jag visa hur det går till! Man kan ju inte de rätta klädesna på sig, men en del går väl ändå, ja!
"Ja, kom nu över, så skall du få smaka lvakaka!"

Bild 46.
"Lvakaka", ett skämt under dagaklöckningen.

Se ovanstående text!

Skriv endast på denna sida!